

STUDENTEN WEEKBLAD

BIBLIOTHEEK
VAN DE
Technische Hoogeschool
DELFT.

18^e Jaargang.
No. 1.

REDACTEUREN:
C. G. J. VREEDENBURGH, W. L. Z. VAN DER VEGTE,
B. R. VAN LIDTH DE JEUDE, M. ELION, C. J. BOUTEN,
W. BADON GHYBEN, MEJ. G. F. M. J. VAN GELDER.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

Vrijdag
1 October '15.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN Jr.
— DELFT. —

Inzendingen te bezorgen vóór Maandag-
middag 4 uur aan het Redactie-adres:
KOORNMARKT 62.

IN MEMORIAM

PROF. C. J. VAN LOON, M.I.

RIDDER IN DE ORDE VAN DEN NEDERLANDSCHEN LEEUW,
IN LEVEN HOOGLEERAAR AAN DE TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

DONDERDAG 23 SEPTEMBER †

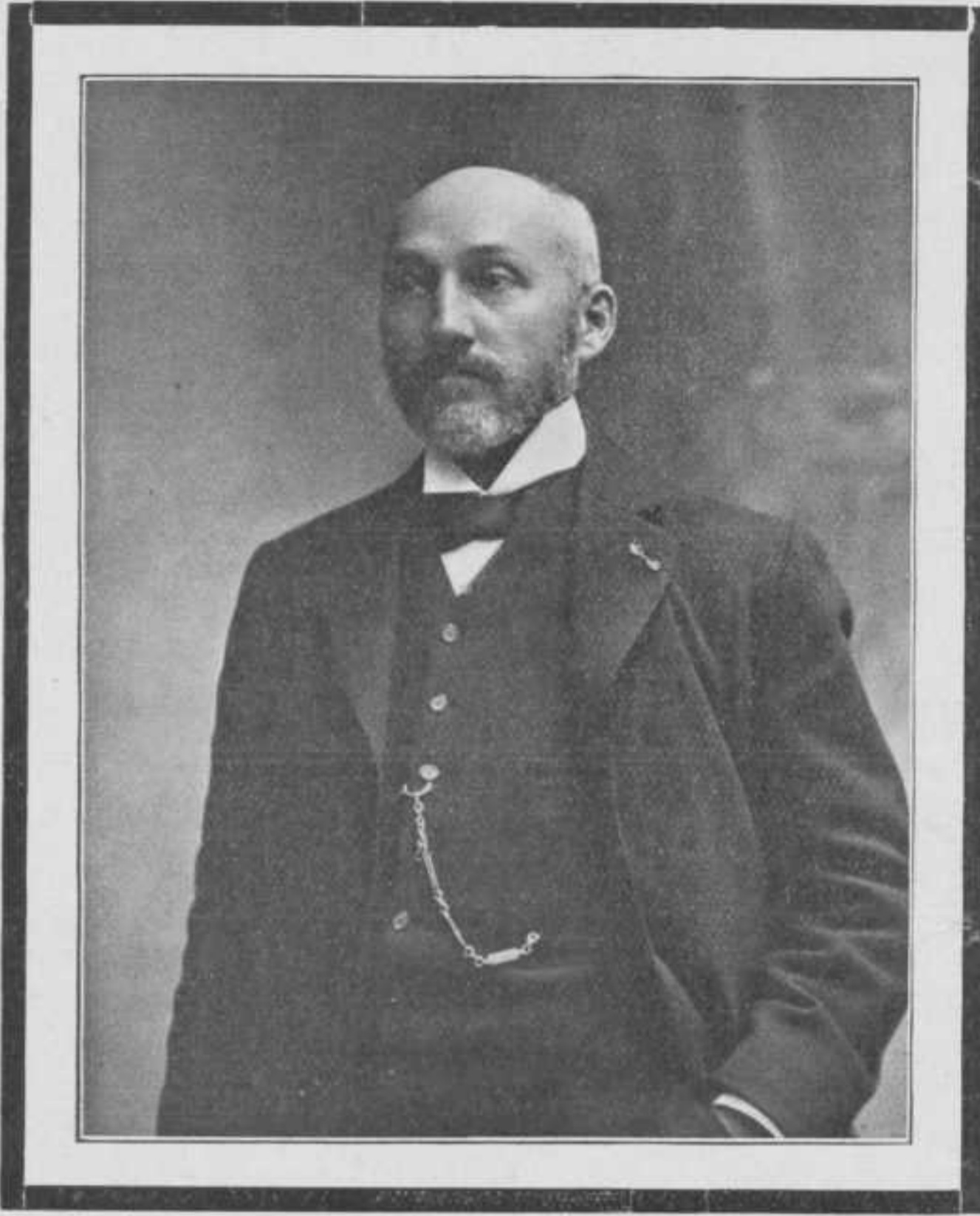

Foto Barclay Bros, London.

† PROF. C. J. VAN LOON, M.I.

Sinds een week heerschte er in 't Gebouw voor Mijnbouwkunde een gedrukte stemming. Toen 't bericht kwam dat de operatie geen nieuw licht gebracht had in 't ziekteverschijnsel, werden wij angstig en vreesden dat wij onze studie zouden moeten beëindigen zonder onze beminden hoogleeraar, die voor bijna allen meer dan een leeraar was, veeleer een leidsman en vaderlijk vriend. Toch overviel ons Vrijdagmorgen 't bericht, dat deze geliefde hoogleeraar Donderdagavond om 9 uur overleden was. Diepe verslagenheid toonden aller gezichten. De ouderen onder ons, zij die reeds een gedeelte van hun studie volbracht hebben, voelen dit verlies als iets dat schrijnt; erger echter nog voelen zij het, die een gedeelte van hun leven met Prof. VAN LOON geleefd hebben. Daarom meenen wij niet beter te kunnen doen dan hier de rede te laten volgen, uitgesproken door Prof. GRUTTERINK m. i., die reeds 16 jaren de vriendschap van den overledene genoten had. Deze rede werd Dinsdag 28 September 1915 door Z.H.G. gehouden voor een auditorium bestaande uit de familie VAN LOON, het College van Curatoren, de Senaat van de T. H. S., vele hoogleeraren en ingenieurs, assistenten, studenten, beambten van de afdeeling der Mijnbouwkunde en verdere belangstellenden.

REDE

TER NAGEDACHTENIS VAN

PROF. C. J. VAN LOON, M.I.

GEHOUDEN DOOR

PROF. J. A. GRUTTERINK, M.I.

Het droevig overlijden van Prof. VAN LOON op Donderdag 23 September heeft den na de vacantie zoo juist weder met nieuwe kracht en opgewektheid hervatten arbeid in dit gebouw plotseling stop gezet en wij, leden van de Afdeeling der Mijnbouwkunde, gevoelen behoefte om alvorens tot den dagelijkschen arbeid terug te keeren een woord te zijner nagedachtenis te spreken.

Ik zelf in het bijzonder, die reeds zestien jaren het voorrecht had den afgestorvene te kennen, die nu reeds tien jaren met hem in dagelijkschen omgang en steunende op de grootere levenswijsheid van mijn ouderen, goeden vriend met hem ten nauwste heb

samen gewerkt tot de opleiding der Nederlandsche mijningenieurs, ik kan niet, nadat ik van zoo nabij getuige geweest ben van zijn hevig en smartelijk lijden, nadat ik gestaan heb aan zijn sterfbed en gisteren hem voor altijd heb ter ruste gelegd in onze moeder aarde, mijn werk hervatten zonder in dezen intiem kring openlijk te hebben getuigd van mijn zeer groote hoogachting en diepgevoelde waardeering voor hem, die nu uit ons midden is weggerukt.

Het zij mij vergund enkele feiten uit zijn levensloop te laten vooraf gaan.

CAREL JAN VAN LOON werd 29 Mei 1859 te Amsterdam geboren. Hij verloor zijn vader, den koopvaardij-kapitein CAREL JAN VAN LOON, reeds op 5-jarigen leeftijd. Zijn moeder CAROLINA CHRISTIANA MIDDENDORP hertrouwde met Dr. C. ELLERMAN, stads-geneesheer te Amsterdam. VAN LOON geraakte aan hem met een innige genegenheid gehecht; zijn geheele leven bleef hij hem dankbaar voor de zorgvuldige behandeling zijner oogen, die in zijn kinderjaren door een ziekte dreigden te gronde te gaan. Uit dezen tijd dagteekent ook zijn doofheid, die niet aangeboren was maar ontstond tengevolge eener ontsteking. Het gezin ELLERMAN—VAN LOON bleef tot 1876 in Amsterdam gevestigd; VAN LOON bezocht aldaar nog de beide eerste klassen der hogere burgerschool.

In 1876 vertrok de familie naar Indië, waar de heer ELLERMAN de betrekking had aanvaard van stads-geneesheer van Semarang. VAN LOON vervolgde zijn opleiding als intern leerling aan het zoogenaamde Gymnasium Willem III te Batavia. Hij behaalde het einddiploma H. B. S. met vijfjarigen cursus in 1879 en werd in 1880 voor de eerste maal ingeschreven voor de studie van mijningenieur aan de toenmalige Polytechnische school te Delft. Hier werden H. BEHRENS en A. C. OUDEMANS JR. zijn leermeesters in de eigenlijke mijningenieursvakken.

Een regeling zooals nu sedert eenige maanden opnieuw is getroffen volgens welke zij, die een gedeelte van hun studie hebben volbracht, in opleiding kunnen worden genomen als candidaat-ingenieur voor den dienst van het Mijnwezen in Nederlandsch-Indië, gold met eenigszins andere voorwaarden, ook toen. De aannemingsgeschiedde als regel na het afleggen van het examen-B. Toen echter VAN LOON na verwerving van dat diploma in 1882, tezamen met C. J. M. WERTHEIM en J. G. F. ROOKER, zich voor de betrekking aanbood, ontving hij van den Minister van Koloniën ten antwoord, dat de Indische dienst geen behoefte had aan mijningenieurs. Een later herhaald verzoek had geen ander resultaat; hoop op betere kans in de naaste toekomst werd niet gegeven.

Andere betrekkingen dan bij het Mijnwezen in Ned-Indië waren in die dagen voor Nederlandsche mijningenieurs niet bereikbaar; het zou dus begrijpelijk zijn geweest wanneer, zooals anderen inderdaad deden, VAN LOON zijn voornemen had opgegeven en van studierichting veranderd was. Dat strookte echter niet met zijn karakter; door dergelijke tegenslagen heeft hij zich nooit van den eenmaal gekozen weg laten afleiden.

Hij vervolgde zijn studie, en volgde ook, zooals voor candidaat-ingenieurs van den Indischen dienst was voorgeschreven in 1883/84 gedurende 2 Semesters de colleges aan de mijnbouwakademie te Clausthal. VON GRODDECK, CARL SCHNABEL en G. KÖHLER, die hier, naast anderen, zijn leermeesters waren, werden nog vaak door hem genoemd.

In 1885 verwierf hij te Delft het diploma van mijn-ingenieur. Het Departement van Koloniën meende nog steeds, dat Indië overvloed van mijningenieurs had en wees zijn sollicitatie andermaal van de hand. Om een zoo goed mogelijk gebruik te maken van den hem opgedrongen vrijen tijd, begaf VAN LOON zich naar Westphalen om in Zeche President practisch te werken.

Deze periode heeft ongeveer een jaar geduurd. Alarmkreten uit Indië, die op onmiddellijke aanvulling van

het korps mijningenieurs aandrongen, waren voor het Departement aanleiding om zich met Prof. BEHRENS in verbinding te stellen, ten einde het adres van VAN LOON te vernemen en zijn verdere medewerking in te roepen om hem zoo spoedig mogelijk te kunnen aanwijzen voor den Indischen dienst. BEHRENS, niet kunnende billijken de afwijzende houding door het Departement tot nu toe aangenomen, terwijl er toch blijkbaar wel behoefte bestaan had, was tot deze medewerking niet bereid. Zoo moest VAN LOON door tusschenkomst van de organen van het Departement van Buitenlandsche Zaken worden opgezocht. Ik herinner mij nog het innerlijke en eenigszins ondeugende genoegen, waarmede mijn leermeester BEHRENS placht te vertellen hoe VAN LOON bij deze gelegenheid, zooals hij het uitdrukte, door de politie werd opgespoord.

Na keuring, waarbij zijn doofheid blijkbaar niet als bezwaar gold, werd VAN LOON al spoedig in opleiding genomen; hij volbracht de gebruikelijke groote technische en geologische studiereis, waarbij hij Schotland, Spanje, Saarbrücken, de goudmijnen van Zevenburgen, de petroleumbronnen en aardwasontginningen bij Boryslaw in Galicië, de zoutmijnen van Wieliczka en de groote petroleumvelden in den Kaukasus bezocht en werd na inlevering der daarop betrekking hebbende verslagen bij resolutie van den Minister van Koloniën van 7 October 1887 gesteld ter beschikking van den Gouverneur-Generaal. Deze benoemde hem bij besluit van 27 November 1887 tot ingenieur der 3^e klasse bij den dienst van het Mijnwezen.

Gedurende de eerste maanden van zijn diensttijd was hij toegevoegd aan den Chef van het Grondpeilwezen P. J. A. RENAUD en werkzaam op diens bureau te Batavia. 30 Mei 1888 overgeplaatst naar Banka, werd hij door den Eerstaanwezenden mijningenieur aldaar, C. J. VAN SCHELLE, aanvankelijk gebruikt voor de volbrenging van tijdelijke opdrachten. Ook na zijn benoeming tot sectie-ingenieur van het district Muntok, op 5 September 1888, bleef hij nog in de onmiddellijke omgeving van deze en diens opvolger, D. DE JONGH Hzn., werkzaam.

Na reeds van 14 September 1889 tot 7 Maart 1890 tijdelijk belast te zijn geweest met de waarneming van deze betrekking, werd hem in Januari 1891 opnieuw de tijdelijke vervanging van den sectie-ingenieur J. A. SCHURMAN in de districten Blinjoe en Djeboes opgedragen. De definitieve aanstelling tot sectie-ingenieur van dit belangrijk district volgde op 6 Februari; kort daarop, 11 Februari, ook de bevordering tot ingenieur der 2de klasse.

Meer dan tot nu toe kreeg VAN LOON in deze verantwoordelijke betrekking gelegenheid tot zelfstandig werk.

Het was in den tijd, dat herhaaldelijk klachten werden vernomen over de onzuiverheid van sommige der afgeleverde blokken Bankatin. De gerechtvaardigde vrees, dat de goede naam van het product door deze klachten zou geschaad worden en dat wellicht op den duur de prijs daardoor ongunstig zou worden beïnvloed, gaf aanleiding tot het aanhouden van alle, om een of andere reden verdachte, blokken. Deze voorloopig aangehouden blokken hoopten zich op de stapelplaatsen op ongewenschte wijze op en er werd naar een middel gezocht om het onzuivere tin te raffineeren. Reeds was in 1890 getracht in een, volgens Billitonsch model te Blinjoe gebouwden oven de raffinage te verrichten, maar de resultaten leidden niet tot algemeene invoering van deze methode.

VAN LOON vond en paste voor de eerste maal toe een zuiveringsmethode, welke bestond in herhaalde insmelting in pannen, uitscheppen der zich vormende tinijzer-kristallen en daarop volgend gedeeltelijk terugwinnen van het daarin vervatte tin door langzaam insmelten op een hellende plaat, „saigern”. Deze methode gaf goede resultaten; zij werd algemeen ingevoerd en is nu, 25 jaar later, nog in gebruik.

Met bijzondere voorliefde heeft hij, reeds hoogleeraar, de gelegenheid aangegrepen om opnieuw de vraag van het tinsmelten op Banka onder de oogen te zien, toen

de Indische Regeering hem verzocht om in samenwerking met zijn collega VERMAES te rapporteeren over de wenschelijkheid, uitvoerbaarheid en inrichting van een centrale smelterij.

Hij was de eerste, die een systematische exploratie heeft uitgevoerd van de groote valleien in Blinjoe, met de vooropgezette en uitgesproken bedoeling, na voleindigde exploratie, ook tot de exploitatie der goede gedeelten over te gaan, trots de daarbij te verwachten grootere moeilijkheden. De voornaamste dezer valleien is de Boeboes-vallei, die sedert voortdurend in exploitatie geweest is en nog steeds voor een belangrijk deel oorzaak is van de groote productie van het district Blinjoe.

Ter besparing van de groote kosten verbonden aan het vervoer met kruiwagens, vooral wanneer in den regentijd de niet verharde wegen bijna onbegaanbaar zijn, ontwierp hij een tramweg van de Boeboesvallei naar Blinjoe. Hij wist de daartegen ingebrachte bezwaren afdoend te weerleggen en zag zijn voorstel aangenomen.

Zijn opvolgers, waarvan er een, mijn collega J. DE KONINGH KNIJFF, hier aanwezig is, hebben, nadat de noodige gelden daarvoor door de Hooge Regeering waren toegestaan, de tram getraceerd en aangelegd. Hij heeft den overledene in zijn Indischen werkkring goed gekend en zou, beter dan ik, U van zijn verdiensten kunnen verhalen. Hem, den Oud-chef van het Mijnwezen J. A. SCHURMAN en den oud-ingenieur van dien diensttak C. J. M. WERTHEIM, ben ik dank verschuldigd voor de bereidwilligheid, waarmee zij mij uit hun herinnering gegevens uit dit gedeelte van VAN LOON's loopbaan ter beschikking hebben gesteld.

Niet alleen het transport over groote afstanden is door VAN LOON's initiatief verbeterd, door hem is ook, voor de eerste maal op Banka, in mijn 25 van de Pandjivallei railtransport op vlakke baan toegepast. Hij wist zich te helpen met de hulpmiddelen die te zijner beschikking stonden. En dat was noodzakelijk, want zeer karig werd in den regel het materieel ter beschikking gesteld. In een groot tekort aan boormaterieel, noodig voor de door hem intensief gedreven exploratie, voorzag hij door in eigen werkplaats het reeds als ondeugdelijk afgeschreven gereedschap te doen omsmeden.

Door al deze zaken en andere, die ik om niet te wijldoepig te worden, niet vermeld, kortom door den geheelen gang van zaken in zijn district deed VAN LOON zich kennen als een krachtig ingenieur van groote bekwaamheid, die met nooit versagende volharding, onvermoeid de verbeteringen nastreefde, die zijn helder inzicht hem raadzaam deed oordeelen. Kalm, maar onophoudelijk de wenschelijkheid van de voorgestelde maatregelen betoogend, bereikte hij in den regel zijn doel.

Hij verlangde volle toewijding en vooral accuraat werk van zijn ondergeschikten, maar stond altijd op de bres, wanneer hunne belangen bedreigd werden. Democraat en vooruitstrevend in den zin, die tegenwoordig veelal daaraan gehecht wordt, was hij niet. Hij was overtuigd van de noodzakelijkheid om in een groot bedrijf het gezag hoog en de leiding in één hand te houden.

Veel in de hedendaagsche sociale wetgeving was hem vreemd en de richting, waarin ze zich beweegt, gedeeltelijk niet sympathiek. Maar hij zorgde goed voor zijn arbeiders. De duizenden, die in Indië zijn ondergeschikten waren, zij zouden het U bevestigen, gelijk de weinigen het doen, die thans hier in hem hunnen chef betreuen.

Onverbiddelijk trad hij op tegen elke poging om aan de arbeiders het eerlijk verdiende loon afhandig te maken. Bij het toenmalige, zeer gecompliceerde, kongsiwezen hebben de dikwijls eigenaardige opvattingen van zijn ondergeschikten hem niet zelden ergernis en moeilijkheden bezorgd.

Den bouw van behoorlijke kongsiehuizen, door zijn voorganger begonnen, heeft hij krachtig en systematisch voortgezet.

De geneeskundige behandeling der Chineesche koelies liet toenmaals nog veel te wenschen over. VAN LOON zag de noodzakelijkheid in om de ernstige patiënten in een ziekenhuis te vereenigen en gemeenschappelijk te behandelen. Een daarvoor geschikt gebouw was er echter niet; evenmin waren gelden beschikbaar om een eenvoudig ziekenhuis op te richten. Hij heeft toen de medewerking der kongsielieden weten te verwerven en uit door hen vrijwillig gedurende twee jaren afgestane bijdragen den bouw bekostigd. De Resident, bij een inspectie kennis krijgende van wat geschied was, was er zeer mede ingenomen, vroeg advies van den arts te Muntok en het gevolg was, dat binnen enkele jaren op alle districtshoofdplaatsen ziekenhuizen werden ingericht, die zich sedert, wat inrichting en personeel betreft, geleidelijk hebben ontwikkeld. Met recht kan men zeggen, dat zij een gevolg zijn van VAN LOON's initiatief.

Met meerderen zoowel als met minderen, onverschillig of dit waren Chineesche koelies of hunne hoofden, Chineesche handelaren, Arabische of Chineesche prauwvoerders, ging VAN LOON gemakkelijk om. Uitermate kalm van aard, maakte hij zich zelden driftig. Toch heeft men hem éénmaal in het openbaar als sectie-ingenieur een mijnhoofd een pak slaag zien geven. Onder zijn leiding werden proeven genomen om de, op de mijn Sintjiong no. 25 in de vallei Pandji, voorkomende 6—10 M dikke harde, witte kleilagen door boorgaten met dynamiet te scheuren en zodoende gemakkelijk bewerkbaar met den patjol te maken.

De Chineezers waren nog onbekend met dynamiet, zoodat het werk geheel onder de leiding van, bijna door de ingenieurs moest geschieden. Om het werkvolk tijd te geven behoorlijk een goed heenkomen te zoeken, waren de lonten wat langer dan gewoonlijk genomen. De ingenieurs hadden zich dichterbij verdeckt opgesteld om de werking beter waar te nemen.

Ondanks het strenge verbod wil het mijnhoofd, dat koppig en eigenwijs is, zijn koelies eens toonen, dat hij meer branie is dan de blanda's en loopt op de lonten toe. VAN LOON, die het ziet, vliegt uit zijn schuilhoek en sleurt den man terug. Eenige oogenblikken later springen de boorgaten, maar VAN LOON, krachtig als hij was, liet zijn prooi niet los, dan nadat hij hem ten aanschouwe en tot groot vermaak der koelies een duchtig pak slaag had toegediend. Het behoeft nauwelijks gezegd te worden, dat hij bovendien op staanden voet als mijnhoofd ontslagen werd.

Hard heeft VAN LOON op Blinjoe gewerkt. Hij spaarde zich niet; ook bij ziekte deed hij zijn dienst zoolang hij maar kon. Een hevige aanval van beri beri noodzaakte hem in September 1894 verlof te vragen. Hij vertrok naar Soekaboemi en is niet weder op Banka terug geweest, daar hij nog vóór het verstrijken van zijn verloftijd, op 21 November 1894, werd overgeplaatst naar Batavia om als chef de bureau werkzaam te zijn, toegevoegd aan den chef van het Mijnwezen G. P. A. RENAUD.

Zijn werk was hier van administratieven aard en geeft mij, hoe belangrijk het ook geweest is, geen aanleiding er U nader over te spreken.

Het werd onderbroken door een tocht naar de Lampongsche districten, ondernomen in opdracht van de Koninklijke Paketvaart Mij, met het doel een onderzoek in te stellen naar de aanwezigheid van ontginbare koollagen. De expeditie duurde van 2 April tot 16 October 1896. VAN LOON had ook hier weer het uiterste van zijn lichaam gevegd en kwam ernstig ziek terug.

Na een verblijf van eenige maanden op Soekaboemi scheen hij voldoende hersteld; hij hervatte den dienst op het Hoofdbureau op 1 Februari van het volgend jaar, thans als tijdelijk waarnemend ingenieur der 1^e klasse, maar was verplicht om kort daarop, 14 April 1897, met spoed wegens ziekte naar het moederland te vertrekken. Doodziek aan malaria en dysenterie kwam hij te Amsterdam aan en het is slechts, dank zij de liefderijke en zorgvuldige verpleging van zijn

zuster, dat zijn krachtig gestel ten slotte de overwinning behaalde. Twee jaren heeft de ziekte geduurd en ook na zijn herstel werd hij voor langdurig verblijf in de tropen ongeschikt geoordeeld en met ingang van 1 Mei 1900 gepensioneerd.

Inmiddels was hij bij K. B. van 10 April 1899 tijdelijk belast geworden met het geven van onderwijs in de mijnenontginning en de toegepaste aardkunde aan de Polytechnische School en kort daarop gehuwd met FRANCINA WILHELMINA SWART. Uit het huwelijk zijn drie, thans nog jeugdige, kinderen gesproten. Hij was hun een trouwe echtgenoot en lieve, zorgvolle vader. Zij zijn het, die door zijn overlijden het diepst getroffen worden. Zwaar zal de taak zijn van de moeder om alléén hare kinderen op te voeden tot goede menschen en nuttige leden der maatschappij.

De tijdelijke benoeming werd gevolgd door een aanstelling, met ingang van 1 Januari 1902, tot hoogleeraar in de delfstof- en aardkunde en de mijnkunde, eerst aan de Polytechnische School, later bij de reorganisatie, in de Afdeeling der Mijnbouwkunde van de Technische Hoogeschool.

Sedert zijne benoeming aan de Polytechnische School heeft VAN LOON grooten invloed gehad op de ontwikkeling van de mijnnijverheid in Nederland. Telkens werd zijn advies gevraagd; herhaaldelijk trad hij op als deskundige en nam hij zitting in commissies, laatstelijk nog in die tot herziening van het mijnreglement. Bij de instelling van den Raad van Beroep voor het Mijnwezen werd hij tot lid benoemd.

In December 1902 ontving VAN LOON van den Minister van Koloniën opdracht zich naar Suriname te begeven ter voorbereiding van een onderzoek naar de delfstofhoudende terreinen van het Lawa-gebied en de wijze waarop die zijn te ontginnen. Zijn belangrijk, later ook in druk verschenen, verslag was den Minister aanleiding een millioen gulden voor het onderzoek van het Lawa-gebied aan te vragen, welke ook werden toegestaan. VAN LOON's verdiensten werden beloond door de benoeming in 1905 tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Hoe groot VAN LOON's beteekenis door al deze werkzaamheden ook moge zijn, zijn hoofdtaak heeft hij na zijn terugkeer in Nederland gevonden in de organisatie van de opleiding der mijningenieurs. Vóór zijn komst aan de Polytechnische School was er van een volledige opleiding geen sprake. Één hoogleeraar was belast met het onderwijs in al de vakken, die thans door de gezamenlijke docenten in dit gebouw onderwezen worden. Voor zoover betreft de technische vakken was dat onderwijs uitsluitend bedoeld als voorbereiding en van de studenten werd verondersteld, dat zij vóór hun eindexamen aan een buitenlandsche, in den regel was het een Duitsche, hoogeschool, zich nader op de studie dezer vakken zouden toeleggen. Aan de candidaatingenieurs voor den Indischen dienst was dit bepaald voorgeschreven en daar in den regel de enkelen, die niet voor dien dienst werden aangenomen, van studierichting veranderden, was de behoefte om de opleiding meer volledig te maken tot dusverre nog niet gebleken.

Bij den aanvang der cursussen 1897/98 en 1898/99 hadden zich echter zooveel voor de studie van mijn-ingenieur aangemeld, dat zeker maar een klein gedeelte plaatsing in den Indischen dienst zou kunnen vinden en verwacht moest worden, dat de aandrang in de toekomst niet minder zou worden. Juist in dezen tijd was de laatste, die den zoeven genoemden leerstoel in alle mijnvakken nog alleen bekleed heeft, Prof. H. BEHRENS, daarvan ontheven. In zijn plaats was benoemd DR. J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK voor het mineralogisch geologisch gedeelte, terwijl voor het technisch gedeelte VAN LOON, die pas hersteld was, werd aangezocht en bereid gevonden.

De toestand was bij zijn benoeming allertreurigst; hulpmiddelen voor het onderwijs waren zoo goed als niet aanwezig en de ruimte ten eenenmale onvoldoende

(Zie vervolg Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van 1 OCTOBER 1915. No. 1.

voor het aantal studeerenden. VAN LOON zon dadelijk op middelen om verbetering aan te brengen; op tijdelijke om in den dadelijken noodtoestand te voorzien maar ook op zulke, die een blijvende verbetering zouden brengen.

Hij ontwierp in overleg met SCHROEDER VAN DER KOLK een schema van reorganisatie en zette aan de Regeering uiteen hoe de toestand was. Twee wegen stonden open: men kon voortgaan met te steunen op het buitenland en de opleiding te Delft slechts een voorbereidend karakter geven; in dat geval zou er met beperkte middelen wel iets te bereiken zijn. Wilde men dat niet, maar in Delft de volledige opleiding mogelijk maken, dan zouden niet alleen de ruimte veel grooter en de hulpmiddelen veel vollediger moeten zijn, maar zou ook het docentenpersoneel aanzienlijk uitgebreid moeten worden.

Op deze nota is nooit een antwoord ontvangen waaruit bleek, dat de Regeering één van beide wegen gekozen had, maar de voorstellen, die successievelijk gedaan werden in de onderstelling, dat de royale weg eener volledige opleiding genomen zou worden, vonden een gunstige ontvangst en het grootsche resultaat van zijn streven is U allen bekend.

In de plaats van den eenigen hoogleeraar, die in weinige, slecht verlichte kamers aan enkele toekomstige staatsambtenaren een voorbereidende opleiding tot mijn-ingenieur gaf, is getreden een staf van zeven hoogleeraren, die bijgestaan door elf assistenten en beschikende over de noodige bedienden, in een ruim en doelmatig, behoorlijk van alle hulpmiddelen voorzien gebouw de toekomstige Nederlandsche mijn-ingenieurs opleiden niet slechts voor den staatsdienst in Nederlandsch-Indië en hier te lande maar ook om te voorzien in de steeds stijgende behoefte der particuliere mijnindustrie in ons land en zijne koloniën, en daarbuiten.

Inderdaad is het reeds voldoende gebleken, dat onze Nederlandsche mijn-ingenieurs, opgeleid volgens het op breede basis, oorspronkelijk door VAN LOON, ontworpen programma, waarin aan de geologische en aan de technische vakken in gelijke mate aandacht besteed wordt, in het buitenland zeer gewaardeerd worden. Gezonde en flinke Nederlandsche jongemannen vinden daar, dank zij hem, een arbeidsveld waar zij gelegenheid hebben tot het ontplooiën van al hunne krachten. Werkende in hun eigen belang, verbreiden zij tevens den goeden naam van ons land.

Niet is U allen bekend hoeveel moeite en zorgen het gekost heeft om dit resultaat te bereiken. Dat weten slechts zij, die VAN LOON met onvermoeibaren ijver aan het werk hebben gezien, zich zelf nauwelijks de hoodige rust gunnend en niet zelden zijn nachtrust opofferend aan de bereiking van zijn doel.

VAN LOON was geen man voor groote vergaderingen, zijn slecht gehoor maakte het hem steeds moeilijk eenigszins verderaf zittenden te verstaan. De bij ons, Nederlanders, zoo zeldzame gave van het sierlijke, korte en pittige woord was ook hem niet geschonken maar zijn uiteenzettingen in kleinen kring en zijn geschreven nota's waren altijd volkomen helder en logisch. Wie zijne præmissen onderschreef moest ook de conclusie aanvaarden, want geen werk verliet zijn hand zonder rijpelijk overwogen en van alle kanten bekeken te zijn.

Zijn vak, zijn land, ons schoone Insulinde, hij had ze alle gelijkelijk lief. In de organisatie van de opleiding der mijn-ingenieurs had hij een doel, met de bevordering waarvan hij het een als het ander kon dienen; geen wonder, dat hij zich met hart en ziel aan die taak gewijd heeft. Aan die algeheele toewijding, die hem de middelen deed vinden ook anderen te

overtuigen, danken wij, dankt de Technische Hoogeschool, dankt Nederland deze instelling, die wij met trots den vreemdeling kunnen toonen.

Aan zich zelf dacht hij altijd het minst. Terwijl allen die, op zijn voorstel benoemd, thans hier werkzaam zijn, van den aanvang af hun vasten werkkring vonden en behielden, heeft hij zelf bij de geleidelijke uitbreiding van het aantal docenten herhaaldelijk een ander gedeelte van het gebied, dat door de bewoordingen van zijn aanstellingsbesluit gedekt wordt, onderwezen. Met liefde onderwierp hij zich aan de moeite, die met zulk een verwisseling steeds gepaard gaat, zoodra hij oordeelde, dat de opleiding in het algemeen er mede gebaat was.

Vrijwillig nam hij op zich de zorg voor de in opleiding genomen ingenieurs voor den Indischen dienst. Vrijwillig ook belastte hij zich met het beheer van het gebouw; vrijwillig bezorgde hij de inrichting en katalogiseering van de centrale boekerij. De gedrukte katalogus der boekerij is juist gereed gekomen, — helaas heeft hij hem niet meer gezien — en het beheer nu zoodanig geregeld, dat het niet al te veel tijd meer kost. Nu zou de tijd komen, dat hij zich geheel zou kunnen geven aan de verwezenlijking van de groote plannen, die hij nog had om het onderwijs in de erts-kunde op te voeren tot het peil, dat hij wenschte, de verzamelingen te rangschikken, een proeflaboratorium in te richten en nog veel meer, want in dezen zin was hij zeer vooruitstrevend.

Het zou zijn werk zijn voor den tijd, die hem nog restte, zooals hij mij wel eens zeide. Diep treurig stemt het te bedenken, dat juist nu voor hem de tijd scheen aan te breken voor rustig wetenschappelijk werk, de dood een einde maakt aan dit welbestede en nog zoo nuttige leven.

Met hem is een helderziende, stoere werkkraft van ons heengegaan, de ziel en groote stuwkraft van onze Afdeeling als zoodanig. Maar bovenal, *hij was een goed mensch*. Dat gevoelden allen, die met hem in aanraking kwamen. Hij was in den omgang vriendelijk tegemoetkomend en had in zijn manieren een innemende beleefdheid, een natuurlijk en onwillekeurig uitvloeiSEL van innerlijke beschaving.

Bijna alle nog levende Nederlandsche mijn-ingenieurs zijn zijn leerlingen. Hun was hij meer dan leermeester alleen. Steeds was hij bereid hulp en steun te verleenen aan wie het noodig had. Zoo druk kon hij het nooit hebben, of hij vond tijd om diegenen rustig aan te hooren, die zijn voorlichting vroegen in de vragen des levens.

Hoezeer zij hem waardeerden, bleek uit de algemeene belangstelling, welke betoond werd toen voor enkele maanden op initiatief van zijn tegenwoordige leerlingen de thans overledene gehuldigd werd bij gelegenheid van zijn dertigjarig jubileum als mijn-ingenieur.

Hij was een man uit één stuk, volkomen eerlijk en betrouwbaar. Wie zijn vriendschap verwierf, bezat ze tot den dood. Men kon op hem bouwen als op een rots; niets verfoeide hij zoo zeer als pogingen om langs slinksche wegen het doel te bereiken. Steeds dacht hij van ieder het beste en zijn oordeel was altijd gematigd.

In mijn leven heeft hij een groote rol gespeeld. Altijd zal ik dankbaar gedenken wat hij voor mij geweest is. Daarbij doel ik minder nog op den invloed, dien hij op mijn loopbaan gehad heeft, dan op den weldadigen invloed, welken zijn voorbeeld gedurende den vertrouwelijken omgang van zooveel jaren op mij heeft geoefend. Nog kan ik mij niet voorstellen hoe voortaan het leven zonder hem zal zijn.

Ik dank U voor Uwe tegenwoordigheid hier, welke mij de gelegenheid heeft gegeven deze rede uit te spreken, waarin ik naar mijn vermogen getracht heb zijn verdiensten en edel rechtschapen karakter te schetsen, het laatste wat ik kan doen voor mijn onvergetelijken leermeester, vriend en raadsman.

BERICHT.

Uit de Redactie getreden:

Mej. G. TH. VAN OS VAN DELDEN.

Tot de Redactie toegetreden:

Mej. G. F. M. J. VAN GELDER.
W. BADON GHYBEN.

Door plaatsgebrek blijven enkele stukken waaronder Uit verre Legerkampen II tot het volgend nummer liggen.

Inhoud.

In memoriam Prof. C. J. van Loon, m.i.

Rede ter nagedachtenis van Prof. C. J. van Loon, m.i., gehouden door Prof. J. A. Grutterink, m.i., op Dinsdag 28 September 1915.

Bericht.

Prijsvraag voor Nieuw-Ingeschrevenen.

Van en voor Nieuw-Ingeschrevenen.

Een aardbeving.

Delftsch Studenten-Corps.

Rede gehouden door den President van het Delftsch Studenten-Corps, den heer W. F. E. van Hasselt, bij gelegenheid der plechtige inauguratie der Candidaat-leden, op Dinsdag 28 September 1915.

Weekverslag.

Feuilleton.

Het Studentenleven in het Verre Westen III, door J. W. Prins.

Muziek.

Heeft de Muziekunst gedurende het oorlogsjaar geleden? (Slot).

Technische Hoogeschool.

Propaedeutische examens na de Zomervacantie 1915.

Aanmelding voor Ingenieurs-examens W., S., E.

Aanvang der colleges en oefeningen. (Vervolg).

Cursus Algemeene Microscopische Anatomie.

Roosterwijziging.

Nieuw-Ingeschrevenen. (Vervolg).

Mededeelingen.

Mijnbouwkundige Vereeniging.

Adresveranderingen.

Prijsvraag voor Nieuw-Ingeschrevenen.

Getrouw aan de gewoonte der laatste jaren heeft de Redactie van het Studenten Weekblad ook thans besloten een prijsvraag uit te schrijven voor Nieuw-Ingeschrevenen. Gevraagd wordt een stuk proza of poëzie. Voor elk dezer groepen zal bij voldoende deelname een prijs worden uitgereikt.

De verwachtingen der Redactie zijn niet hoog gespannen, want de ondervinding heeft geleerd dat velen, die wel degelijk iets zouden kunnen leveren, zich laten weerhouden door misplaatste schroom. Om het gemakkelijker te maken wordt hieronder een stukje opgenomen, door een der nieuw-ingeschrevenen geschreven. Men ziet dan wel dat de eischen niet hoog zijn gesteld, terwijl velen zullen denken: „dat kan ik wel beter.” Dit is wellicht een aanleiding om mede te dingen.

Moge blijken, dat ten onrechte de verwachtingen niet hoog zijn gespannen.

Inzendingen worden in verband met den duur van den groentijd ingewacht tot Maandag 11 October, 4 uur 's namiddags. Zij moeten voorzien zijn van een pseudoniem, hetwelk ook voor moet komen op een afzonderlijke enveloppe, waarin naam en adres van de(n) inzender of inzendster wordt vermeld.

Van en voor Nieuw-Ingeschrevenen.

Een Aardbeving.

Den geheelen dag was het brandend heet geweest; van 6 uur in den morgen had de zon als een koperen schijf geschitterd aan den diep blauwen tropischen hemel en had de sawahs en suikerrietvelden overgoten met een zee van licht.

Als een verblindend witte streep liep daar de postweg tusschen de rijstvelden en verloor zich in een donker boomen groep, waarboven zich de hooge, witte schoorsteen van een suikerfabriek verhief, fel afstekend tegen den zwaar begroeide hellingen van den Kloet, één der vele werkende vulkanen van Java. Vele jaren had de geweldige zich rustig gehouden en de bevolking had op zijne hellingen uitgestrekte sawahs aangelegd, die door hun trapsgewijze bouw een eigenaardig effect maakten. Inlandsche dorpen waren ontstaan en de rook van vele welvarende woningen kringelde tusschen de klapper- en bamboeboomen omhoog, terwijl de bevolking een onbekommerd bestaan leidde, niet denkend aan den verraderlijken grond, waarop zij hare woning gebouwd en hare rijstvelden aangelegd had. Helaas, hoe spoedig zou aan dat aardse geluk een einde komen; hoe spoedig zou dat heerlijke landschap, nu een toonbeeld van vrede en welvaart, in een onherkenbare woestenij, in een doodsche en verlaten oord herschapen worden!

Enkele Javaansche kooplieden kwamen van de markt thuis en haastten zich zwoegend met hun eigenaardige jukken en manden over het fel-beschenen weg-gedeelte, om maar spoedig in de schaduw van de gastvrije dessa van hun vermoeienden marsch uit te kunnen rusten.

In de schaduw van een eeuwenoude waringin hurkten zij neer en bespraken met elkaar de gebeurtenissen van den dag.

Plotseling deed een vreemd dof gerommel als van een verwijderd onweder hun gesprek verstommen en keken zij elkander verschrikt aan; het kon geen onweder zijn, want er was geen wolkje aan de lucht en in hun bijgeloovigen vrees wilden zij het reeds toeschrijven aan iets boven-natuurlijks, toen een van hen zacht prevelde: „Ik heb het wel gedacht, dat Pah Simin gelijk had, die vergist zich nooit en als hij iets in zijn droom ziet gebeuren, dan komt het ook altijd uit; laatst met dien bandjir immers ook, Pah Simin heeft van nacht weer een droomgezicht gehad, hij zag den Kloet geheel in vlammen staan, terwijl groote steenen naar beneden rolden en de lahar alles vernielde wat op zijn weg kwam. Ook onze mooie dessa werd vernield, zei hij, maar de fabriek bleef gespaard, omdat de lahar bang is voor de blanken.” Hier deed een dof onderaardsch gerommel allen verschrikt zwijgen; de bladeren van den waringin ritselden zachtjes, als bevreesd voor die geweldige krachten die in de diepte der aarde aan het werken waren. „Pah Simin heeft gelijk, dat is de Kloet”, fluisterden de Javanen en namen hun jukken weer op de schouders om zich haastig naar vrouw en kinderen te begeven, om bij hen te zijn, wanneer er gevaar mocht dreigen.

Met een heilig ontzag keken zij naar den top van den Kloet en zagen, dat deze in dichte wolken was gehuld, hoewel de geheele hemel helder was; zij prevelden een kort gebed en liepen haastiger door naarmate hun ongerustheid toenam.

De hitte was nu ondraaglijk geworden; geen zuchtje bracht koelte aan en het gerommel nam steeds in hevigheid toe, alsof het steeds nader aan de oppervlakte van de aarde kwam, en deed elk oogenblik de boomen sidderen, als in doodsangst verkeerende wezens. En telkens, na elk gerommel, werd een geweldige zwarte rookzuil uit den krater van den vulkaan gedreven en vermengde zich met de witte wolken tot een grijze sluier, die den geheelen top van het gevaarte omhulde. Een fijne aschregen begon te vallen, die zoo dicht werd, dat het zonlicht werd getemperd en dat vreemde licht ontstond, dat men ook bij zonsverduisteringen waarneemt.

In de dessa was een paniek ontstaan; eenige kolenbranders waren naar beneden gevluht en hadden verteld, dat er overal in de hellingen van den berg spleten waren ontstaan, peilloos diepe spleten, waaruit sissende stralen waterdamp en zwavelmodder spotten.

Eén van hen, Pah Darsó, was, terwijl hij een boom stond om te hakken, als 't ware door den grond verzwolgen en allen hadden zij zijn afschuwelijken doodscreet gehoord, toen hij in dien afgrond stortte, waaruit even later gloeiende modder spoot. Toen waren zij allen gevluht, om ver weg te komen van die plaats, waar helsche geesten bezig waren

om eenvoudige menschen op de afschuwelijkste wijzen van het leven te berooven.

De aschregen was steeds dikker geworden en de korrels waren nu zóó groot, dat men ze ritselend op de bladeren hoorde vallen; de grond was al spoedig met een graauwe laag bedekt en vertoonde een doodschen aanblik. Het gerommel was nu onafgebroken te hooren en de rookkolom op den top van den Kloet had geweldige afmetingen aangenomen. Om 4 uur in den middag was het reeds donker en werden in de huizen der Europeanen lichten ontstoken.

De dessabevolking was met alles wat zij mee kon nemen naar de fabriek gevluht, omdat zij zich daar veiliger waande; alle employés van de fabriek stonden buiten in groepjes te praten en keken telkens anstig naar den Kloet. Zoo nu en dan hoorden we een hevigen knal en dan schoot er een lichtflikkering door de rookmassa, om langzaam verflauwend uit te dooven. Dan trilde de grond onder onze voeten, alsof we op de wand van een stoomketel stonden, die onder hoogen druk staat. Tegen 6 uur hoorden we een geweldige knal, en opkijkend zagen we een reusachtige vuurzuil uit den krater omhoog spuiten; hoog boven de donkere rookmassa viel de vuurstraal uitéén in een groot aantal vurige bollen, waarschijnlijk gloeiende steenklompen van geweldige afmetingen.

Met het onderaardsch gerommel mengde zich nu ook het geraas van den donder, want felle bliksemstralen schoten uit de wolkenmassa's in den krater en hulden den top telkens in een blauwachtig licht.

Langzamerhand werden we aan den krater een rossigen gloed gewaar; waarschijnlijk bereikte de kokende gloeiende massa den rand van den kratermond en eenige oogenblikken later vloeide de lava naar beneden; een lange kronkelende vurige streep slingerde zich langs de hellingen omlaag en bracht bij de inlanders een doodsangst tweeg. „Lahar! lahar!” hoorden we om ons heen roepen en de administrateur had groote moeite, om hen tot kalnte te dwingen, want gevaar was er nog niet; daar de ravijn langs de fabriek een natuurlijke uitweg voor de gloeiende lava en modder vormde.

Plotseling begon de grond te bewegen; hevige schokken deden de fabrieksgebouwen schudden; dakpannen werden afgeschud en de muur van één der loodsen scheurde middendoor, zonder echter om te vallen; de hooge schoorsteen zwaaide eenige malen op en neer en ieder oogenblik dachten we dat hij neer zou storten, maar na eenige oogenblikken stond hij weer stil, ongedeed op zijn plaats, de schokken hadden opgehouden, de aardbeving was voorbij. Maar wat een verwoesting in die enkele seconde! Dwars over den postweg liep een breede, donkere scheur, waaruit zwaveldamp opsteeg. Eén der muren van het bijkantoor was omgevallen en had het dak in zijn val meegenomen. Het geheele ravijn was met lava en modder gevuld en wanneer er nog meer zou komen, zou ook de fabriek gevaar loopen, een prooi te worden van dien gloeienden stroom, die alles op zijn weg had verschroeid en omvergeworpen.

Voorloopig dreigde er echter geen gevaar; het geraas van de uitbarsting was verminderd en de meeste employés gingen weer naar huis om te trachten nog wat te gaan slapen.

Wat een treurigen aanblik bood het landschap den volgenden morgen! De verwoesting was nog veel erger, dan we ons voorgesteld hadden, de lahar had de heele dessa in zijn vaart mee gesleurd, omgevallen boomen, stukken huisraad en geschroeide stammen lagen door elkaar als de eenigste bewijzen, dat hier eens een welvarende dessa had gestaan met een nijvere bevolking en talrijke sierlijke woningen. De modder rookte nog en straalde een geweldige hitte uit; alles was met een aschgrauw kleed van eenige decimeters bedekt en maakte een indruk van een woestenij, een doodenstad, waartegen de hël witte muren der fabriek, schreeuwend afstaken.

Statig verhief zich daar de Kloet, hël beschenen door de morgenzon; een lichte rookwolk krinkelde uit zijn krater omhoog, alsof er niets gebeurd was, terwijl hier de ongelukkige bewoners wanhopig rondliepen en zochten naar de plaats waar eens hun woning had gestaan en waar nu een onherkenbare woestenij voor in de plaats was gekomen.

Delftsch Studenten-Corps.

R E D E

GEHOUDEN DOOR DEN
PRESIDENT VAN HET DELFTSCH STUDENTENCORPS

DEN HEER W. F. E. VAN HASSELT,

BIJ GELEGENHEID VAN DE PLECHTIGE INAUGURATIE
DER CANDIDAAT-LEDEN OP DINSDAG 28 SEPTEMBER 1915.

Mijne Heeren,
Senatoren, Honorair-Senatoren,
Leden der Corps-Commissiën,
Bestuurderen der Vereenigingen,
Leden van het Delftsch Studentencorps!

In 's levens groote tijden, in de oogenblikken waarin we ons gedwongen voelen een schier onbegrensde vreugde tot uiting te brengen toont onafhankelijk van ons willen, van onze rede — een wereld buiten ons de ernstige noodzakelijkheid; en zoo wij dan de zegen van dat grootsche waardig zijn, dan buigen wij ons voor die wet.

Want is de vreugde, uiting van het ware in ons, van het zelfbewuste dan toont haar openbaring eerbied, medeleven.

Na de eerste weken van opbloei in onze maatschappij, waarin we weer de oude gebruiken konden dienen in hun nieuw bestaan, nadat zij een tijd als krachteloos verbannen schenen, maakt een zoo droevige gebeurtenis in onze studien studentenwereld het vieren der verjonging en herboring van ons Corps tot stiller plechtigheid als 't davrend feest van vroeger jaren. Zoo zullen de nieuwelingen in ons midden bij hun intrede reeds de ernst vinden die naast de grondslagen van jeugdige levenslust en onbezonnenheid van onbezorgdheid en niet getemde kracht het wezen van ons Corps vormt.

De nog rustige momenten die voorafgaan, aan de maanden waarin 't vormeloos zelfstandige, onstuimiglijk in wording is, zijn wellicht de gelukkigsten om een onrijpe jongelingschap te wijzen op de moeilijkheden die te verwachten zijn, wil hij werkelijk een nieuw leven ingaan dat afwijkt van 't vroegere geleefd worden. Tevens kunnen nu verkeerde en ontaarde toestanden in onze samenleving bestreden worden, want 't ware blind en eigengerechtig te menen dat 't nu bestaande niet te verbeteren zou zijn.

De door drang van uitwendige gebeurtenissen besnoeide vorige groentijd, kon dengenen die hij tot 't Corpsslidmaatschap moest voeren, niet met de daaraan verbonden gebruiken in kennis brengen en hierin is de groote verontschuldiging gelegen voor de jongsten onder onze leden.

Hadden de ouderen getracht de nieuwelingen langzaam te voegen naar de niet-geschreven wetten die aan onze groote kring zooveel aantrekkelijks geven voor degenen die er thuis zijn, maar den niet-ingewijden juist vreemd en onzinnig toeschijnen, dan was misschien de breuk voorkomen waarin nu zooveel zijn afgeschrikt. Men had de ongunstige positie van anderen in rekening moeten nemen en ook de fout bij zich moeten zien waar men de groentijd slap liet. Daar waar hen niets in de weg gelegd werd, waar zij zoo goed hadden kunnen medeleven en waar zij juist hun positie konden verbeteren is het eerste jaar evenwel dikwijls te kort geschoten, en hoewel het niet in de geest der inauguratie ligt een scherpe kritiek te oefenen is het noodig voor de toekomst hier op die fouten te wijzen. Want een pijnlijk gebrek aan solidariteit blijkt uit de houding van inauguratie-gastheeren tegenover gasten waar dezen soms voor een geheele avond werden afgeschreven doch tijdens de maaltijd naar huis moesten gaan; blijkt ook uit de houding van 't geheele jaar tegenover de candidaat-leden waarvan zooveel geen gastheer hebben.

We hebben getracht met deze groentijd een ongedwongen herleving van zooveel betekenisvolle oude gewoonten te bereiken en wanneer daarmede voorkomen wordt, een toestand zooals die in het afgelopen jaar het Corpsleven drukte, dan is die groentijd zijn eigen rechtvaardiging geworden. Aan hen die de toekomst zullen dragen, de jongeren die weldra onze corporatie binnen treden, is het om te toonen of onze pogingen tot hun doel zullen lijden.

Candidaat-leden!

Het tellen der uren die U nog scheiden van 't oogenblik waarop ge de vrijheid zult genieten van degenen die tot dusver als van een groote hoogte op U neerzagen, zal dra zijn einde hebben gevonden in de zoo vurig begeerde ver-

lossing. Na den gehaten tijd waarin U zoo dikwijls moet zijn gebleken dat ge Uzelf overschattet waarin bijna niet dan in afkeuring tegen U gesproken werd ziet ge opeens de groote verwachtingen van heel ons Corps op U gevestigd. Uw eerste enthousiasme kan reeds gewijd zijn aan de vervulling der schoone plichten die een nieuwe vrijheid U stelt. De grootere onafhankelijkheid die het studentenleven geeft stelt U in de gelegenheid ook werkelijk zelfstandig te worden. Ge kunt Uzelf de wet stellen, zelf kunt ge trachten Uw persoonlijkheid te ontwikkelen en te sterken om opgewassen te zijn tegen de nieuwe gevaren die U bedreigen.

Omdat alle perioden van ons leven een groote eenheid vormen en geen moment onafhankelijk staat temidden van de anderen, omdat de indrukken van het eene oogenblik, de openbaringen van de lateren zullen beïnvloeden is het een dwaasheid met geringschatting over een bepaalde leeftijd te denken vooral waar 't dien geldt waarin 't nog zoo weinig gevormde gemoed zoo intens wordt aangegrepen door nieuwe gedachten die dikwijls de oude principes omverstootten, welken voorheen als onfeilbaar beschouwd werden.

Wie deze maatschappij binnen treedt zal dat in de eerste plaats moeten begrijpen en hoewel 't heel moeilijk is een positie te beheerschen waar men nog midden in is, waar men niet boven staat, eischt zelfbehoud hier een uiterste krachtsinspanning, want anderen geven niet zooals weleer hun raad en steun.

Door de onderlinge omgang en wisseling van gedachten zijn wij allen met onze persoonlijkheid een niet te scheiden deel van de geheele studenten-maatschappij. Iets uit ons bestaan vinden we daarin terug en daarom is het dienen van die maatschappij een plicht tegenover ons zelf.

Dit zal voor U, toekomstige Corpsleden voorloopig de band moeten zijn die U aan de gemeenschap bindt, want de innigste betrekkingen zult ge eerst dan voelen als een deel van Uw leven en als dankbare herinneringen U aan het Corps binden. Dan eerst zult ge *ten volle* beseffen, dat het een voorrecht is Corpslid te zijn.

De eerste ontdekkingen hebt ge reeds gedaan in het land waarin Uw naaste toekomst ligt, en het juist geziene heeft U oppervlakkig doen begrijpen wat ge daar kunt verwachten, maar nog zijt ge niet volkomen thuis, want het is hier niet alleen een quaestie van kennen, maar tevens van medeleven, ja dat is het voornaamste. Het besef dat ons Corps voor U veel, heel veel kan zijn, het zien van de band, die hier zooveel bindt, zal U moeten sterken in de tijden dat ge U dit leven eigen zult moeten maken en weet dat een oprecht streven altijd onze volle waardering zal vinden.

Maar een waardevol goed laat zich zelden zonder moeite vinden en voor een ieder zal de weerstand komen, doch ge zult die kunnen overwinnen. Voor velen zal de strijd niet eens zoo zwaar zijn, maar ook voor de enkelen die zwakker staan zal het van hun zelf afhangen en het doorvoeren van hun wil zal het waardevolle bezit doen toekomen dat onze Corporatie U vermag te geven.

Toch zijt ge niet *alleen* hier gekomen om algemeen het leven te leeren kennen, vrienden te krijgen en U ruimer te ontwikkelen, de toekomst stelt ook in de studie zware eischen en in de combinatie van dit alles zult ge Uw studententijd kunnen benutten. De vrees dat deze combinatie slechts ten koste van beiden door te voeren is, verliest zijn grond wanneer ge wat ge doet, ten volle uitvoert en niet in slapte de tijd laat gaan. Het dikwijls zalig niets doen is de onzalige weg die tot verval leidt en een deel van 't leven nutteloos voorbij doet gaan. Het besef voor niets, tot niets geweest te zijn weegt als bron van voortdurend zelfverwijt niet op tegen 't genot van 't achteloos gebaar waarmee men zich vergooit.

Wees niet bang intens, volop te leven, waag het Uzelf te geven, geheel Uzelf, dat zal niet dan winst zijn; maar dood Uw hoogste goed, persoonlijkheid, niet door U te vergooien.

„Jedes Leben sei zu führen,
Wenn man sich nicht selbst vermiszt,
Alles könne man verlieren,
Wenn man bleibe was man ist!“

Ja, vroeg of laat zal het eerste enthousiasme ophouden en de momenten van grootste uitbundigheid van volle levenslust zullen worden gevolgd door tijden van somberste melancholie. Voor menig verachter van al wat niet losheid en vermaak is, komt ook het oogenblik, dat hij zijn bestaan vervloekt.

En dan wanneer men zich ondanks vele vrienden alleen en o zoo verlaten gevoelt, dan is 't weer die eene groote raad die redding brengt.

Het eenigszins lugubere decorum dat de materieele groentijd met zich voert zal op het innerlijk leven van de meesten onder U weinig invloed hebben gehad; een enkele fijnbesnaarde zal toch geschokt zijn, de illusies die hij medebracht werden door 't zien van de wilde uitgelatenheid, van een alles door elkaar gaan, bij 't hooren van de ruwe kreten gebroken; was die menigte nu de maatschappij waarin hij zich mengen wilde? Hij zal afgeschrikt zijn, wellicht zal hij 't in de eerste toekomst nog meer worden, en alleen een nader, duidelijker bezien van wat dit alles mag beduiden kan hier een evenwicht herstellen; de eerste schrik was 't gevolg van blindstaren op 't uitwendige, maar iemand die daardoor wordt afgeschrikt en niet verder zien kan is nog niet rijp voor eenige zelfstandigheid.

De ziel van de groentijd is evenwel daar niet gelegen en het zijn die lange ernstige gesprekken die U het meest moeten hebben aangegrepen, dikwijls zonder dat ge zelf er veel van vermoecht op te merken.

Het is zonderling dat velen aan het einde van den groentijd precies het tegenovergestelde denken als vroeger, terwijl zij toch het nieuwe net zoo min voldoende kunnen verdedigen als eens de van huis medegebrachte opinies, maar dat is niet de bedoeling van al die debatten. Terwijl zoo velen vroeger anderen voor zich lieten denken zullen ze dat in de nieuwe omgeving zelf moeten doen en daarom wil men door de gedachte van de jongeren te dwingen tot actie, ze oefenen, men wil die jongeren leeren denken. Men bepaalt zich meestal het niet noodzakelijke in de handelingen of overtuigingen van het candidaatlid aan te toonen, wat door meerdere routine veelal gelukt, met het gevolg dat de aangevallene in zijn verbazing dat het voor hem zekere, niet zeker meer is, het tegenovergestelde gaat doen of aannemen, een actie op zich zelf gaat invoeren, een resultaat voor den aanvaller dat heel aardig lijkt, maar niet de oorspronkelijke bedoeling is.

Dengenen die nu juist een groentijd achter zich hebben wil ik hier de volgende raad mee geven.

Bedenk dat de gedachte-werkingen in de afgelopen weken net zoo goed aan kritiek mogen worden onderworpen als die van vroeger; maar trek partij van de les die de groentijd U gaf; wees kritisch tegenover Uzelf en Uwe gedachten. Stel U desnoods op het vroegere eenzijdige standpunt en verrijk het met wat ge nu geleerd hebt. Begrijp dat de ware wijsheid alleen kan groeien op de basis der overtuiging, heel weinig te weten en te kunnen. Wie deze momenten niet gekend heeft, durf ik waanwijs te noemen.

Juist nu er gelegenheid te over is U zelf volwassen te voelen en over alle levensquesties met een zekere luchtigheid te denken, moet ge consciencieus zijn en inzien dat uw *zijn* een te goede zaak is om er een spelletje van te maken. De onderwerpen, die U vroeger zoo belangrijk waren en waarover ge met een zekere ernst placht te spreken hebben misschien nog niet hun gewicht verloren. Bedenk U dan ook goed alvorens ge verachtend ze verstoot.

Maar ook is deze tijd de gunstigste om naast het verkrijgen van zelfkennis het betere in anderen te leeren zien en in waardeering de steun te vinden, zooals ge elders zelden een vinden zult.

Niet het altijd willen ontvangen, niet door hier te streven eer en heerschzucht te bevredigen, maar door U aan deze kleine wereld te geven zal heel Uw leven door, de kracht van deze tijden met U zijn.

Candidaat-leden!

Ik verzoek U allen thans op te staan. In 't kort heb ik gebruik gemaakt van het voorrecht U te doen begrijpen, de waarde van onze Delftsche samenleving; in 't kort heb ik getracht U te waarschuwen, opdat ge zonder vrees de moeilijke oogenblikken die niet kunnen uitblijven, tegemoet zult gaan, opdat ge ze zult kunnen doorstaan.

Een laatste maal wil ik U toeroepen, besef de plichten die het Corpslidmaatschap U oplegt, plichten tegenover Uzelf, plichten tegenover hen die na U komen. Wanneer ik U aan het Corps zal opdragen dan vertrouwd ik tevens het Corps aan U toe, bewaar, bewaak het, laat Uw liefde het beschermen!

Met dezen hamerslag inaugureer ik U tot leden van het Delftsch Studenten Corps.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 1 OCTOBER 1915. No. 1.

Weekverslag.

Odin uit zijn slaap ontwaakt?
Vele groenen iederen morgen
in Eensgezindheid opgeborgen
en door hm hm hm athleet gemaakt.
Hm, hm, wie is dat toch?
Zijn naam werd niet genoemd.
Bedank jij ook altijd alle menschen, die iets voor je doen?
O bestuur zoo rijk aan spieren
Gij bezit toch wel manieren?
Maar misschien wil hij onbekend blijven,
Onbekend en — onbemind!

Donderdagmiddag Kaasmarkt bij Oostpoort en Voldersgracht.

Mijnheer de president heeft slechts te bevelen,
dadelijk houdt het op met spelen,
want de solo van 't borstelige hoofd
zou anders haar bekoring zijn ontroofd.

Een onbescheiden Hermandad en het zeer bescheiden 1e jaars-
bestuur werden beiden door den voorzitter allerminzaamst
toegesproken, morgen miener.

Steen-privé,
(men zegt dégeneré),
gooit maar met messen
en mosterd - peper - zout - olie en azijnflesschen.

K. v. S. („die mooie jongen”)
Is er zoo maar opgesprongen
En zei ook wat.

56 schoorsteen-ornamenten
brachten de Sociëteit heel wat centen,
O eerstejaar, O eerstejaar!

Feuilleton.

Studentenleven in het verre Westen.

IV.

De school beteekent in het leven van den Amerikaanschen jongeman en jonge vrouw veel meer dan in dat van de Hollandsche dito, die niet zelden met een soort tegenzin over haar spreekt. Dit nu gebeurt in Amerika nooit. De Hollandsche H.B.S.-Scholier, Gymnasiast en zelfs dikwijls de student komt alleen in het schoolgebouw of de universiteit om zijn lessen of colleges bij te wonen. Niets is er anders dat hem of haar aan de school bindt, slechts het gemeenschappelijk leerplan houdt de jonge menschen voor eenige uren te zamen. H. B. S.-clubs, ja, ze bestaan wel, maar een gezond en bloeiend leven leiden ze niet en zelfs studentenverenigingen omvatten maar een deel van de studenten, nooit allen.

Maar hier in Amerika behoort ieder, die „High-School” of Universiteit bezoekt, geheel tot de kleine maatschappij, die deze instellingen eigenlijk in de groote maatschappij vormen. De school — en hierbij is de hoogeschool inbegrepen — is werkelijk een inrichting voor opvoeding en onderwijs. Het schoolenthousiasme, dat dikwijls in Holland zoo verre te zoeken is, uit zich hier in sterke mate. Elke „High-School”-scholier en student heeft zijn school of „college” lief, verdedigt haar tegenover de geheele buitenwereld, kent haar liederen, eert haar kleuren. Maar dit heeft dan ook hierin zijn oorzaak, dat hij de school niet verlaat wanneer geen lessen meer gegeven worden, maar in tegendeel in de vele clubs of op de sportvelden ontspanning na inspanning zoekt.

Wie slechts weet hoe een Hollandsche Universiteit er van

Muziek.

Heeft de Muziekkunst gedurende het oorlogsjaar geleden?

(Slot).

Voor kunstenaars is het te velde trekken ook een ramp, niet alleen omdat zij hun gezin dikwijls in zeer benarden toestand achterlaten (wat zij met velen gemeen hebben), doch, althans bij instrumentale artiesten, is de zware dienst, die zij moeten verrichten, allesbehalve dienstig voor hun handen, waarmede zij toch, banaal gezegd, hun geld verdienen. Doch dikwijls begrijpen hun medemenschen, dat het hier „om den broode” gaat en helpen hen zooveel mogelijk hun dienst te verlichten. Zoo bijv. de cellist Hekking, die, in het Fransche leger dienende, bezig gehouden wordt met tuinaanleg enz.

Voor den 1sten concertmeester van het Fransche Opera-Orkest worden alle ruwe werkjes door zijn kameraden gedaan, als hij hun dan 's avonds ook maar allerlei voorspeelt, liefst weemoedige melodieën.

Richten wij tenslotte ons oog op de Delftsche muziekwereld, dan is die toestand helaas allertreurigst te noemen. Ik zeg helaas, omdat het m.i. anders had kunnen zijn. Waar bleef het Apollo-concert in de Doelen; waar het zoo gezellige Heerenconcert op de bovenetzaal der Sociëteit-Phoenix. Men zegt gebrek aan krachten; maar hoe is het dan mogelijk dat in Leiden de Stud. Muziek-vereeniging „Sempre Crescendo” gewoon haar concerten liet plaats hebben, alsof er niets gebeurd was. Neen, de fout schuilt ergens anders, want er loopen vele verborgen krachten rond, waarmede zoo niet een openbaar concert, dan toch zeer zeker een Heerenconcert had gehouden kunnen worden.

Het is de contributie, die vooral voor niet medewerkende leden veel te hoog is. Daarom is het, dat men zoovele eerste-jaars hoort uitroepen: „Het eerste, waarvoor ik bedank is Apollo.” Het is toch een paskwil te noemen, om voor twee concerten te betalen f 9.50 (f 8.— contributie en f 1.50 entree), zegge f 9.50. Een abonnement op Mengelberg serie B kost f 8.—. Nu moet men natuurlijk iets voor de goede zaak over hebben, zeker, dat is ook zoo, maar er zijn tenslotte grenzen. Men zou bijv. kunnen beginnen met den dirigent-vakman te vervangen door een student. Zeer zeker zijn er wel menschen te vinden, die zoiets op zich zouden willen nemen en die de repetities op een dusdanige wijze zouden kunnen leiden, dat er een goed geheel uit kon voortkomen. Wij hebben aan de gezellige

buiten en van binnen uitziet — een complex van meer of minder kleine, benauwde gebouwen in een meer of minder nauwe straat of aan een meer of minder nauwe gracht — kan zich geen levendig denkbeeld van de Amerikaansche Universiteit vormen. Altijd heeft men hier een z.g. „campus”, dat is het park waarin de respectieve gebouwen geplaatst zijn. De campus van de Universiteit in Washington is bijzonder mooi en wordt terecht onder de grootste en heerlijkste van de United States gerekend.

Ongeveer een half uur trammens van het centrum der stad beslaat dit park een oppervlakte van ± 350 acres of 140 H. A. Vroeger was het aanmerkelijk kleiner, maar in 1910 werd hier de groote Panama-Alaska tentoonstelling gehouden op terreinen aan die der toenmalige Universiteit grenzende en nu geheel door haar in beslag genomen. Het is verrukkelijk om in dit universiteitspark te toeren langs de breede boulevards met het uitzicht op de reusachtige gazons met de het gansche-jaar-door-bloeiende-rozen, te zwerfen door de dichte bosschen, dikwijls nog brokken van het echte oerwoud, te peddelen op de wijde meeren, die het als een gordel omsluiten en waarachter zich bij helder weer de scherpe kammenlijnen der „Olympics” en „Cascades” afteekenen.

En rondom de campus in een wijde kring is het University-district, een stadje op zichzelf in de groote stad, waar de professoren en studenten wonen, de laatste dikwijls in ruime fraternity- en sorority-houses.

Maar wat zijn fraternities en sororities zult u vragen. Het zijn clubs, die, hoewel geheel verschillend van de corps-studentenclubs, zich toch nog het best daarmee laten vergelijken. Men onderscheidt locale of nationale fraternities en sororities. De eerste zijn alleen ter plaatse aanwezig, de laatste zijn over geheel de Vereenigde Staten verspreid, elke belangrijke Universiteit heeft een zogenaamde „branch.” Niet alle studenten behooren tot deze instellingen, men wordt er in gekozen. De „freshmen”, die een paar maanden

Apóllo-avond van de vorige groentijd gezien, dat het ten slotte van één persoon afhangt, die krachtig genoeg is om het initiatief te nemen. Doch laten wij de toestand niet al te zwartgallig inzien. Dit jaar heeft een vrij groot aantal strijkers opgeleverd, waarmede, gezien de resultaten, die de heer Hulshoff er in korten tijd mee bereikte, toch wel wat te beginnen zal zijn. Laten wij hopen, dat dit jaar naar omstandigheden gunstig zal zijn en dat Apóllo zijn schade ruimschoots zal inhalen.

Technische Hoogeschool.

Propaedeutische examens gehouden na de Zomervacantie 1915.

Geslaagd voor:

Civiel-Ingenieur.

P. M. Knols. C. W. de Vos.
M. E. Rijperman. J. J. W. de Vries.

Werktuigkundig Ingenieur.

F. W. van Berckel. W. C. Kool.
C. Blankevoort. P. K. J. Leendertz.
J. Bos Azn. P. J. Chr. van de Loo.
B. W. A. Bijvoet. W. A. J. P. Smulders.

Electrotechnisch Ingenieur.

J. Goudriaan. W. Chr. M. J. Snijders.
F. C. A. Th. Michielsen. C. Vroon van Gestel.

Scheikundig Ingenieur.

H. H. Buss. D. E. L. Kruyt.
F. Groeneveld. E. D. Wermuth.
H. Honig.

AFDEELING DER WERKTUIGBOUWKUNDE, SCHEEPSBOUWKUNDE EN ELECTROTECHNIEK.

Ingenieursexamens Januari 1916.

De Voorzitter van de afdeling der Werktuigbouwkunde, Scheepsbouwkunde en Electrotechniek der Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan een der ingenieursexamens, welke door genoemde afdeling zullen worden afgenomen in den loop der maand Januari 1916, zich hiervoor schriftelijk hebben aan te mel-

aan de universiteit gestudeerd hebben worden door een of meer fraternities (heeren) of sororities (dames) gevraagd of ze lid wenschen te worden. Dit wordt dan altijd gretig geaccepteerd, want het lidmaatschap wordt als een eer beschouwd en wanneer iets bijzonders van een student in het studentenblad vermeld wordt, de naam van zijn fraternity of haar sorority daar steeds aan toegevoegd. Veelen van deze clubs bezitten een groote villa, het zoogenaamd fraternity- of sorority-house in de onmiddellijke nabijheid van de campus, waar de leden te zamen leven en werken. Dat het gezellig toegaat in zulke huizen is best te begrijpen. Men heeft er zijn geregelde uren, de jonge werken er onder toezicht van de ouderen. Geheel vrij in hun doen en laten zijn deze clubs niet. Veel meer dan in Holland bemoeit zich de universiteit met het private leven der studenten, Zoo is bijv. op veel universiteiten aan freshmen het rooken op de campus verboden en bier en andere sterke drank is er nog een grootere zeldzaamheid dan melk of sliep op een Hollandsche studentenfuif, Op alle universiteitspartijen en partijtjes wordt een soort limonade geschonken, sterke drank mag in het geheele universiteitsdistrict en in een groote cirkel daaromheen niet verkocht worden.

Het leven hier is overigens ook veel eenvoudiger dan bij u, dikwijls echter gezonder.

Waar in Holland papa meestal de studie betaalt en zoon of dochter aan het begin van elke maand zijn wissel stuurt, is de student hier dikwijls op eigen verdiensten aangewezen. Ik schreef er in een van mijn vorige artikelen reeds over hoe die strijd om het bestaan reeds op de high-school begint. Ook ouders, die het goed betalen kunnen, vinden het dikwijls beter dat hun zoon geheel of ten deele in eigen behoeften voorziet. Dat dit nadeelig op de studie werkt heb ik reeds betoogd. Als journalist of repetitor, stenograaf, kelner, huis-knecht, winkelbediende, kantoorklerk, muzikant, liftjongen verdienen vele studenten gedurende hun vrije middag- of avonduren het geld om hun noodige uitgaven te bestrijden.

den bij den Secretaris der afdeling, Prof. C. B. Biezeno, w.i., (uitsluitend gebouw W. en S., Nieuwe Laan 76, te Delft) vóór 10 October 1915 ouder overlegging van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd candidaatsexamen.

Formulieren voor de aanmelding zijn verkrijgbaar in den technischen boekhandel van J. Waltman Jr. te Delft.

Aanvang der colleges en oefeningen.

(Vervolg).

Woensdag 29 September:

Prof. Dr. W. Reinders, colleges theoretische Scheikunde.
Prof. Dr. M. A. A. Steger, colleges.

Donderdag 30 September:

Prof. Mr. D. van Blom, colleges.
Op het college „Staathuishoudkunde” des Vrijdags zal worden behandeld het „Moderne Socialisme”.
Des Zaterdagds zullen worden gegeven „Economische Beschouwingen in verband met den oorlog”.

Vrijdag 1 October:

Prof. E. Vossnack, colleges.

Zaterdag 2 October:

Prof. Dr. G. v. Iterson Jr., t., colleges Toegepaste Microscopische Anatomie. Onderwerp: gommen en gomleverende gewassen.

Maandag 4 October:

Prof. Dr. W. Reinders, colleges Anorganische Scheikunde.

Dinsdag 5 October:

Prof. H. Cop, s.w.i., colleges en oefeningen.
Prof. Dr. J. G. Rutgers, colleges.
Prof. Dr. J. A. Schouten, e.i., colleges.
Prof. T. K. L. Sluyterman, colleges.
Prof. Dr. W. A. Versluys, colleges.

Maandag 11 October:

Prof. Dr. J. A. Schouten, e.i. bijzondercollege „methodenleer en toepassingen der vectoranalytische stelsels. 2-3 uur aan de Verwersdijk.

Vier en zestig procent van de studenten van deze universiteit voorzien geheel of ten deele in eigen behoeften. Gij, Hollandsche corpsstudenten met uw dikwijls zoo weelderig ingerichte kamers, die maar de schel te trekken hebt en „de juffrouw” komt vragen wat „mijnheer” wenscht, moest eens zien, hoe de meeste studenten hier op hun eenvoudige kamer, die hun tot slaap- en studeervertrek dient, leven. Hun dikwijls al te beperkt inkomen veroorlooft geen buitengewone uitgaven. Gelukkig geschiedde dan ook tot nu toe het inschrijven aan deze universiteit kosteloos, \$ 5 — werd alleen verlangd voor de groote Studentenclub, waarvan ieder student lid moet zijn. Met het volgende semester te beginnen wordt echter een beperkte som (\$ 10 — per semester) collegegeld van den student geveerd. Maar zelfs dit bedrag is voor vele studenten, die van \$ 15 tot \$ 25 in de maand leven, niet klein te noemen.

Ondanks het feit, dat de studenten uit de meest verscheidene kringen der maatschappij komen, dat zoowel de dochter van den millionair als de zoon van den politie-agent de hoogeschool bezoeken, bemerkt men er weinig of niets van standverschil.

's-Morgens als ik met de tram naar de Universiteit ga, zitten dikwijls in mijn nabijheid op één bank een student en een studente, beide keurig gekleed, gezellig te babbelen. 's Middags brengt hij kruidenierswaren rond en haar moeder die in een zeer mooie villa woont, behoort tot zijn klanten of liever gezegd tot die van zijn baas.

Een jaargenoot van me is een zoon van een oud-minister van oorlog, die altijd in zijn keurige automobiel naar de Universiteit komt. Als wij om 12 uur naar huis gaan noodigt hij velen van ons uit om zoo ver mogelijk mee te rijden en onder die genoodigden is evengoed de eenvoudige barbier, die van zijn overgespaarde penningen in de rechten studeert als de zoon van een der rechters van het hoog-gerechtshof.

(Wordt vervolgd).

J. W. PRINS.

De privaat-docent G. A. Brender à Brandis, t. is voornemens in den a.s. winter wederom een cursus „Gasbedrijf” te geven, waarin een in hoofdzaak technisch naast chemisch overzicht zal worden gegeven der moderne gasfabricatie.

Tijd: Dinsdagnamiddag 4 uur—4.50.

Plaats: Zaal 32.

Aanvang: Dinsdag 5 October a.s.

Voor studeerende a/d Technische Hoogeschool zijn aan het volgen van dit college geen kosten verbonden.

Daar de heer Brender à Brandis het op prijs zou stellen de namen en, met het oog op lichtdrukken en autographiën, het aantal zijner toehoorders te te kennen, wordt men verzocht zich voor deelname te willen opgeven bij den Pedel der Technische Hoogeschool of bij den amanuensis De Hoogh van het Scheikundig Laboratorium.

De privaat-docent J. F. H. Koopman, w.i. zal zijne lessen in de koeltechniek bij voldoende deelname in de maand October op een nader aan te geven datum hervatten.

Hoewel dit onderwijs *kosteloos* gegeven wordt, wenscht de heer Koopman bekend te zijn met de namen zijner hoorders; derhalve worden zij die het onderwijs wenschen te volgen uitgenoodigd hunne namen te teekenen op de lijsten die daarvoor bij den bediende in het hoofdgebouw en bij den amanuensis Labrijn in het gebouw voor W. & S. ter teekening zullen liggen.

Bij voldoende deelname zal de privaat-docent Dr. A. Toxopeüs zijne voorlezingen over elliptische functiën weder aanvangen.

Aanmelden: van Kinsbergenstraat 91, 's-Gravenhage.

Cursus Algemeene Microscopische Anatomie.

(Zie ook vorig nummer.)

Op den Cursus Algemeene Microscopische Anatomie zullen dit jaar in hoofdzaak de volgende onderwerpen worden behandeld:

De levende cel en hare voornaamste vormbestanddeelen. Eenvoudige weefsels: kurk, vliermerg, aardappel.

De bouw en functie van den plantaardigen epidermis.

De plasmolyse en de weefselspanning. Toepassing op moleculairgewichtsbepaling.

De bouw van het loofblad. Tabak, beetwortel, suikerriet.

Reacties op de voornaamste plantenproducten: koolhydraten, eiwitten, vetten en oliën, plantenzuren, aminozuren, alkaloiden, looistoffen.

De bouw van den monocotylen stengel. Maïs, suikerriet, sorghum.

De bouw van den dicotylen stengel. Secundaire diktegroei.

Het groeipunt van stengel en wortel. Het maken van insmeltingen in paraffine, gebruik van den microtoom, kleuring van microscopische preparaten, dauerpreparaten, kern- en celdeeling.

Enkele technisch belangrijke houtsoorten.

De wortel. Meekrap en beetwortel.

Enkele technisch belangrijke zaden: lijnzaad, raapzaad, cocosnoot, aardnoot.

Er wordt aan herinnerd, dat voor het volgen van den cursus vereischt wordt het storten van een waarborgsom à f 20.—, waarvoor een kist met microscopische benodigdheden en verder alle overige materialen worden verstrekt.

De waarborgsom wordt gestort op den dag van aanvang der oefeningen.

De deelnemers worden ondersteld in het bezit te zijn van een microscoop (lieft met polarisatie-inrichting).

Voor zoover zij linkshandig zijn, worden zij verzocht hiervan zoo spoedig mogelijk opgaaf te doen.

Wijziging Rooster 1915-1916.

Vóór de Kertvacantie.

Donderdag van 11—12 uur T₃ en T₄ wordt

Dinsdag van 10—11 uur T₃ en T₄

Bij Beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 September 1915, No. 14150, Afdeling O., is te rekenen van 1 September 1915 aan Dr. N. L. Söhngen, technoloog te Delft, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de algemeene en toegepaste microbiologie aan de Technische Hoogeschool te Delft.

Nieuw-Ingeschrevenen Cursus 1915'16.

(Vervolg).

J. van den Akker,	B., Pr. Hendrikk. 146, R'dam.
J. A. G. M. Biermann,	M., Oude Langendijk 21.
W. J. Th. de Bruyn,	W., Van Leeuwenhoeksingel 37.
*F. H. de Bruïne,	C., Binnenwatersloot 14.
P. J. Th. Dohmen,	T., Verwersdijk 9.
H. Ch. M. H. Goossens,	W., Molslaan 29.
J. H. Gravestein,	W., Kerklaan 27, Rijswijk (Z.-H.)
P. A. Jellema,	C., Ieplaan 65, Den Haag.
J. P. H. Konings,	E., Verwersdijk 65c.
B. Lieneman Jr.,	C., Verwersdijk 65c.
H. Rahder,	T., Markt 52.
J. Stelling,	C., Koornmarkt 53.
L. P. Stephan,	W., Pr. Hendrikstr. 30, D. Haag.
*C. A. de Vassy,	C., Rotterdamsche straat 72.
W. C. de Vries,	E., Koninginnel. 66, Rijswijk.
W. Zwaan,	C., Brab. Turfmarkt 48.

* Zijn Candidaat-leden D. S. C.

Mededeelingen.

MIJNBOUWKUNDIGE VEREENIGING.

Geroyeerd wegens wanbetaling:

de heer P. H. ANGENENT.

Lijst van Adresveranderingen.

A. Boeken,	Nieuwe Plantage 77.
H. van der Does,	Brabantsche Turfmarkt 72.
W. F. Einthoven,	Brabantsche Turfmarkt 81.
G. M. Greup,	Hugo de Grootstraat 10.
F. P. P. van Groningen,	Phoenixstraat 56.
G. H. van Hengel,	Hoogstraat 385, Rotterdam.
A. C. van Rossem,	Prinses Mariestraat 37, den Haag.
Mej. Sneathage,	Koornmarkt 43a.
C. Wagtho,	Poortlandlaan 1.

De Redactie verzoekt een ieder zooveel mogelijk verbeteringen en aanvullingen op de gepubliceerde lijsten bij den heer Waltman, Binnenwatersloot, op te geven.

ADVERTENTIEN.

K. MOLENAAR JR., Voorstraat 20. - Telef. 616.

— KLEERMAKERIJ. —

'T BESTE ADRES VOOR EERSTE KLAS WERK.

GROOTSTE KEUZE.

— BILLIJKE CONDITIES.

JAC^S. CNOOPS.

Heeren Kleermaker. Oude Delft 218.

Nieuwste Engelsche Stoffen.

MIDDELPRIJZEN. BILLIJKE CONDITIES.

OUDE DELFT 120 - DELFT.

Uitzending van Diners.

Levering van Schotels.

Dagelijks verkrijgbaar de bekende NASSI GORENG.
Aanbevelend,

Oude Delft 120, : Chr. F. RÜTER.

HEEREN-MODE-MAGAZIJN

J. J. PETIT, Hypolitusbuurt 31.

Steeds groote keuze NOUVEAUTÉ's in:

Dassen, Knoopen, Bretels, Gordels, Pôchets,
Hemden, enz.

✗ AFDEELING HEEREN-HOEDEN. ✗
Speciaal merk: „THE J. P. HAT”.

✗ Alléénverkoop: MOORES-HOEDEN. ✗
HEEREN-ONDERGOEDEREN, REGENJASSEN.
SPORTPETTEN, VESTEN.
SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN.

Rookt A. HILLEN'S nieuwe merken:

JUWEL, een geurige 3 cent Sigaar.
MOORTJES, de meest bekende 3 cent Sigaar
SALOME, 3½ cent Sigaar.
DEVISA, een geurige, lichte onover-
troffen 4 cent Sigaar.

Verkrijgbaar te Delft in A. HILLEN'S Filialen:

Oude Delft 82. Telefoon 367.

Hoek Oude Delft-Kolk. Telefoon 265,

en in ons Verkoophuis Jacob-Gerritstraat 17,
(J. G. v. D. SIEPKAMP.)

Net gedragen Heerenkleeding
wordt tegen hooge prijzen ingekocht door
F. M. UPHUS, v. d. Werffstraat 32^B,
ROTTERDAM, Teleph. Interc. 8736.

Delftsche Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek **B. VETH & Co.**

Dirklangenstraat 66-70.

Telefoon No. 42.

GERECHTIGD TOT HET VOEREN VAN HET RIKSBOTERMERK.

Eigen Chemisch-Bacteriologisch Laboratorium tot dagelijksch onderzoek
der Melk en Melkproducten.

A. J. PRINS, Choorstraat 4

Extra voordeelige aanbieding van

Dictaat Cahiers.

RECLAME CAHIERS, 160 bldz. dik.
prima kwaliteit papier, met wasdoek omslag,
per stuk 20 cent.

Teekenborden,

met garantie. Zeer voordeelige aanbieding.
VERKOOP UITSLUITEND à CONTANT
tegen zeer lage prijzen.

Reparatie-Inrichting voor VULPENHOUDERS

Bij beschaafde familie bestaat gelegenheid tot
inwoning voor studeerende jongelui.
Adres Bureau van dit Blad.

EETTAFEL aangeboden

voor 6 of 8 personen tegen billijken prijs.

Adres Mej. de Wed. RIETFORT, v. Leeuwenhoeksingel 37.

A. C. van Bokhoven,

KOORNMARKT 77. - TELEFOON 451.

ELECTRISCHE LIJSTENFABRIEK.

Omlijsten van Platen, Foto's, enz.
Groote keuze Portretlijsten.

Huur-Pianino's

van af f 4,- per maand;
door huur in eigendom
f 6,- per maand.

Huur-Orgels

van af f 3,- per maand;
door huur in eigendom
f 5,- per maand.

PRIJSCOURANT GRATIS VERKRIJGBAAR

HEES & Co.

PEPERSTRAAT 8-10. - DELFT.